

СИЛЛАБУС

2025-2026 оқу жылының күзгі семестрі

«6B02211» – Этнология және антропология» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Докторанттардың өзіндік жұмысы (ДӨЖ)	Кредиттер саны		Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен докторанттардың өзіндік жұмысы (ДӨОЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)	
101497 Қазақ халқының дәстүрлі тіршіліккамы жүйесі	5	1,5	4,5	6	6

ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ

ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ				
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы
Оффлайн	БП. Жоғарғы оқу орны компоненті	Проблемалық, аналиткалық, интерактивті	Пікірталас, сұрақтарға жауап беру, жобалар дайындау, эссе жазу	Оффлайн-жазбаша
Дәріскер (лер)	Баудиярова Құралай Батырбекқызы			
e-mail:	Bkb79@mail.ru			
Телефоны:	87075680470			
Асистент	Есенаманова Айгерім Серікқызы			
e-mail:	Yessenamanovaagerim@gmail.com			
Телефоны:	87089740786			

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ

Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)
Студенттерге қазақ халқының дәстүрлі тіршіліккамы жүйесі туралы білім беріп, қазақ этносының әртүрлі тарихи кезеңдердегі мәдениетінің тарихына қатысты мәселелер мен негізгі теориялар туралы түсінік қалыптастыру	ОН 1 Ғылыми жұмыстарды жазу кезінде оқытылған білімдерді пайдалана алу;	1.1 Қазақ халқының дәстүрлі тіршіліккамы жүйесіне қатысты зерттеулер мен деректерді жүйелейді.
		1.2 Пәнге байланысты зерттеулерге талдау жасайды
	ОН 2. Қазақ халқының дәстүрлі тіршіліккамы жүйесіне шаруашылықтың әсерін сипаттау;	2.1 Қазақтың дәстүрлі тіршіліккамы жүйесіне қоршаған географиялық ортаның әсеріне баға береді
		2.2 Көшпенді шаруашылық және материалдық мәдениет түрлерінің (баспана, киім-кешек, тағам) байланысын саралайды.
	ОН 3. Қазақтардың мәдени-шаруашылық типі және материалдық мәдениеттің қалыптасу кезеңдерін саралау;	3.1 Шаруашылық-мәдени тип туралы теориялар мен гипотезаларды салыстырмалы талдайды
		3.2 Қазақ халқының материалдық және рухани мәдениетінің қалыптасу кезеңдерін саралайды.
	ОН 4. Қазақ ұлттық киімінің түрлері және қалыптасу кезеңдерін классификациялау;	4.1 Қазақ халқының ұлттық киімінің түрлері және оған өзге халықтардың ықпалын талдайды.
		4.2 Қазақ ұлттық киімдерінің қалыптасу тарихын анықтайды.
	ОН 5. Қазақтардың ұлттық тағам түрлері және дәстүрлі тағамтану жүйесі түсінігін түсіндіру.	5.1 Қазақтың дәстүрлі тағамына еуропалық, азиялық асханалардың

		ықпалымен болған трансформацияларға бага береді.
Пререквизиттер	Этнологияға кіріспе; Қазақ халқының рухани мәдениеті;	5.2 Дәстүрлі тағамтану жүйесі түсінігіне тұжырым жасайды.
Постреквизиттер	Түркі халықтары: тарихи-этнографиялық зерттеу мәселелері.	
Оқу ресурстары	Оқу әдебиеттері: 1. Маргулан А.Х. Казахская юрта и ее убранство. - М, 1984. 5. Востров В.В., Захарова И.В. Казахское народное жилище. - А, 1989. 7. Маргулан А.Х. Казахское народное прикладное искусство. - А, 1986. 8. Хозяйство казахов на рубеже 19-20 вв. Историко-этнографический атлас. - Алма-Ата, 1980. 9. Муканов М. С. Казахские домашние художественные ремесла. - Алма-Ата, 1979. 10. Егізбаева М.Қ. Қазақ халқының материалдық мәдениеті. - Алматы, 2012. Ресурстар: Microsoft Office Word Зерттеушілік инфрақұрылымы «Археология, этнология және антропология» ғылыми-зерттеу орталығы – әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Археология, этнология және музеология кафедрасы, 4-5 кабинет; ҚР ҒЖЖБ министрлігі Ғылым комитеті «Ш.Ш.Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты», 3 қабат. Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы 1.Интернет. 2.ПОЭК бөлімі. Интернет-ресурстар 1.http://elibrary.kaznu.kz/ru.univer.kaznu.kz. 2. faraibi univesity	

Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. карамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар телефон/электрондық пошта арқылы консультативтік көмек ала алады, мұғалімнің контактілері силлабуста көрсетілген Bkb79@mail.ru немесе ZOOM бейне байланыс арқылы
----------------------------	---

<https://us04web.zoom.us/j/76842750607?pwd=FgGUPhscCs7D3CzEj07WkZlIaiPChI.1>
кеңестік көмек ала алады.

МООС интеграциясы (massive openlline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.
Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі

Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлықсыз
D	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-49	

Бағалау әдістері

Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.

Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уактылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.

Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.

Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар
---------------------------------	-------------------

Дәрістердегі белсенділік	0
--------------------------	---

Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	38
-------------------------------------	----

Өзіндік жұмысы	22
----------------	----

Жобалық және шығармашылық қызметі	0
-----------------------------------	---

Қорытынды бақылау (емтихан)	40
-----------------------------	----

ЖИЫНТЫҒЫ	100
-----------------	------------

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
Модуль 1. Қазақтың дәстүрлі мәдениетінің ерекшеліктері			
1	Дәріс (теориялық): Қазақ халқының дәстүрлі тіршілікқамы жүйесі пәнінің мақсаты мен міндеттері	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ халқының дәстүрлі тіршілікқамы жүйесіне қатысты деректер	3	
2	Дәріс (теориялық): Қазақтың дәстүрлі мәдениетіне семантика семиотикалық интерпретация	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақтың дәстүрлі мәдениетінің ерекшелігі	3	
3	Дәріс (аналитикалық): Жаратылыс туралы қазақтардың ежелгі түсінігі	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Тіршілік қамы мен наным-сенімнің арасындағы байланыс	3	

4	Дәріс (аналитикалық): Дәстүрлі шаруашылық: терімшілік, аңшылық, мал және егін шаруашылығы	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Шаруашылыққа қатысты әдет-ғұрыптар	3	14
	СӨОЖ 1 – берілген СӨЖ 1 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
Модуль 2. Қазақ халқының мәдениеті			
5	Дәріс (теориялық): Тіршіліккамы жүйесі: ас-тағам, ыдыс аяқ	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ халқының ас-тағам түрлері	3	14
	СӨЖ 1. Дәстүрлі тағамдану жүйесінің экологиялық жүйемен және шаруашылық түрімен байланысы		15
6	Дәріс (теориялық): Тіршіліккамы жүйесі: киім-кешек	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ халқының киім-кешек түрлерін талдау	3	14
	СӨОЖ 2 – берілген СӨЖ 2 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
7	Дәріс (теориялық): Тіршіліккамы жүйесі: баспана	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақтың баспанасы киізге қатысты ғылыми-зерттеулер	3	14
	СӨЖ 2. Ұлттық киімге қатысты деректер мен тарихнама		15
Модуль 3. Тіршіліккамына қатысты салт-дәстүрлер			
8	Дәріс (теориялық): Тіршіліккамы жүйесі: колөнер, кәсіпшілік	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қолөнер бұйымдарына талдау жасау	2	14
	СӨОЖ 3 – берілген СӨЖ 3 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
	Аралық бақылау 1		100
9	Дәріс (теориялық): Көшпелі ортадағы әлеуметтену, адамның қоғамдағы орны мен мәртебесі	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ қоғамындағы ер мен әйелдің орны	3	8
	СӨЖ 3. Қазақ халқының дәстүрлі шаруашылық құралдарына сипаттама.		15
10	Дәріс (теориялық): Үйлену ғұрыптарына қатысты салт-дәстүрлер	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ қоғамындағы отбасының орны	3	8
	СӨОЖ 4 – берілген СӨЖ 4 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру.		
Модуль 4. Әлеуметтік құрылым және тіршіліккамы			
11	Дәріс (теориялық): Балаға қатысты салт-дәстүр, әдет-ғұрыптар	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Отбасындағы бала тәрбиесі	3	8
	СӨЖ 4. Халықтық білім жүйесіндегі таным-түсінік, тәжірибе		15
12	Дәріс (теориялық): Жерлеу ғұрыптарына қатысты әдет-ғұрыптар	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Адам өміріндегі діннің орны	3	8
	СӨОЖ 5 – берілген СӨЖ 5 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
13	Дәріс (теориялық): Қазақ халқының ұлттық мерекесі	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ халқының ұлттық ойындары	3	8
	СӨЖ 5. Әлеуметтік құрылым және тіршіліккамы		15
14	Дәріс (аналитикалық): Халық ауыз әдебиетіндегі тіршілік камы жүйесі	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазіргі ауыл тіршілігіндегі дәстүр жалғасытығы	3	8
	СӨОЖ 6 емтихан бағдарламасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
15	Дәріс (аналитикалық): Қазақтың тіршіліккамы жүйесіндегі өмір сүру философиясы	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Дәстүрлі әдет, құқықтық ұстаным	3	7
	Аралық бақылау 2		100
	Қорытынды бақылау (емтихан)		100

Декан

Байгунаков Д.С.

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
Академиялық комитетінің төрайымы

Бижанова М.Т.

Кафедра меңгерушісі

Жұматаев Р.С.

Дәріскер

Баудиярова Қ.Б.

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ
 «Қазақ халқының дәстүрлі тіршіліккамы жүйесі» бойынша жазбаша тапсырмасы
 (АБ 100%-дың-15%)

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық	«Қанағаттанарлықсыз»	
	13-15 %	10-12 %	6-9%	3-5%	0-2%
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	"Өте жақсы" деген баға қазақ халқының дәстүрлі тіршіліккамы жүйесі ерекшелігін саралап, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық жауап жазу.	"Жақсы" деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер қамтылмаған, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	"Қанағаттанарлық" деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Қазақ халқының дәстүрлі тіршіліккамы жүйесіне қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. практикалық Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар.	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. Қарастырып отырған пәнге байланысты терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.